

Utrikesutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om konsulära tjänster

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om konsulära tjänster (RP 216/2018 rd): Ärendet har remitterats till utrikesutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- chef för allmänhetstjänster Pasi Tuominen, utrikesministeriet
- jurist Minna-Kaisa Liukko, utrikesministeriet.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att lagen om konsulära tjänster ändras.

Enligt propositionen får notariella tjänster vid de finska beskickningarna tillhandahållas av beskickningschefen och av en av chefen förordnad person som tjänstgör vid beskickningen. Enligt förslaget slopas den rätt att tillhandahålla notariella tjänster vid de finska beskickningarna som utgår från tjänsteställning eller bemyndigande av utrikesministeriet.

Till lagen fogas bestämmelser om att utrikesministeriet kan ingå avtal med externa tjänsteleverantörer. Dessa avtal kan omfatta överföring till externa tjänsteleverantörer av vissa notariella tjänster som de finska beskickningarna ska sköta enligt lagen om konsulära tjänster. Dessutom får utrikesministeriet ingå avtal om att till en extern tjänsteleverantör ge uppgiften att ta emot och vidareförmedla utländska handlingar som ska legaliseras.

Lagens bestämmelser om beskickningarnas och utrikesministeriets tjänster som gäller kvarlåtenskap upphävs och de tjänster som gäller inhämtande av handlingar om personer eller av adressuppgifter begränsas till situationer där det finns särskilda skäl till detta.

Propositionen är ett led i utrikesministeriets aktuella projekt för att utveckla de konsulära tjänsterna och genomför för sin del statsminister Juha Sipiläs regerings spetsprojekt för smidigare lagstiftning och avveckling av normer.

Betänkande UtUB 13/2018 rd

Lagen avses träda i kraft den 1 maj 2019.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Regeringen föreslår att lagen om konsulära tjänster, som varit i kraft sedan 1999, ändras till den del lagen gäller skötsel av kvarlåtenskapsärenden, inhämtande av handlingar om en person eller av adressuppgifter samt notariella tjänster. Propositionen syftar till att förenkla rutinerna för de konsulära tjänsterna och underlätta de administrativa förfarandena i samband med tjänsterna. Ett ytterligare mål är att göra regleringen som gäller konsulära tjänster tydligare och modernare.

Under den tid lagen varit i kraft har det skett betydande ändringar i de uppgifter som hör till konsulära tjänster. Uppdrag som tidigare tog en hel del resurser i anspråk, såsom kvarlåtenskap i utlandet, har minskat betydligt. Men när internationellt umgänge blivit allt vanligare märks det å andra sidan exempelvis som en ökning i antalet notariella tjänster som beskickningarna tillhandahåller. Vidare har finländarna genom samhällets allmänna internationalisering och digitalisering allt bättre möjligheter att sköta sina ärenden direkt med andra staters myndigheter utan utrikesministeriet eller beskickningen som mellanhand.

I propositionen föreslås det att den reglering i lagen om konsulära tjänster som gäller skötsel av kvarlåtenskapsärenden i utrikesministeriet och i beskickningarna upphävs. De uppgifter i lagen om konsulära tjänster som gäller kvarlåtenskapsärenden är privaträttsliga och därför kan lokala jurister eller ombud i landet i fråga anses bäst lämpade att sköta sådana ärenden. Tjänster som gäller inhämtande av handlingar som gäller en person föreslås bli begränsade till att endast omfatta särskilda situationer, till exempel när myndigheterna i det aktuella landet endast lämnar ut uppgifter till en diplomatisk beskickning.

När det gäller notariella tjänster utomlands kan enligt den gällande lagen endast finländska beskickningar utomlands ge sådana tjänster. Genom propositionen vill man ta fram alternativ till det rådande systemet och göra det möjligt att lägga ut vissa i lagen särskilt föreskrivna notariella tjänster på en extern tjänsteleverantör. Exempelvis styrkande av underskrifter och kopior av handlingar skulle vara en sådan tjänst. På det sättet skulle tillgången till finländska notariella tjänster bli bättre i länder där Finland inte har någon beskickning. Enligt propositionsmotiven har man under beredningen preliminärt klarlagt att en tjänsteleverantör som kunde komma i fråga är Business Finland, som är en nationell aktör med regionalt nätverk förutom i Finland även utomlands.

Propositionen syftar vidare till att förenkla legaliseringsprocessen för utländska handlingar särskilt i samband med ansökan om uppehållstillstånd och om visum genom att göra det möjligt att lämna in handlingar till en extern tjänsteleverantör för förmedling till beskickningen.

Utrikesutskottet anser att propositionens syften är befogade för att förenkla tillvägagångssätten och de administrativa förfarandena och göra det smidigare att få konsulära tjänster utomlands. När det gäller att lägga ut konsulära uppdrag på externa tjänsteleverantörer framhåller utskottet i överensstämmelse med lagens 38 a § vikten av att tjänsteleverantören iakttar god förvaltnings- sed. Det är viktigt att se till att den externa tjänsteleverantörens personal har tillräcklig utbildning

Betänkande UtUB 13/2018 rd

och sakkunskap, att serviceavgifterna är skäliga och att dataskyddslagstiftningen följs. Utskottet finner det likaså viktigt att det i lagförslaget ingår en skyldighet att övervaka utlagd verksamhet och vid behov göra kontroller i tjänsteleverantörernas lokaler för att säkerställa att avtal följs och de omständigheter som nämns ovan förverkligas.

Sammantaget sett anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslagen utan ändringar.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Utrikesutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 216/2018 rd utan ändringar.

Helsingfors 11.12.2018

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Matti Vanhanen cent
vice ordförande Pertti Salolainen saml
medlem Sirkka-Liisa Anttila cent
medlem Paavo Arhinmäki vänst
medlem Simon Elo blå
medlem Tiina Elovaara blå
medlem Pekka Haavisto gröna
medlem Seppo Kääriäinen cent
medlem Tom Packalén saf
medlem Aila Paloniemi cent
medlem Antti Rinne sd
medlem Mikko Savola cent
medlem Stefan Wallin sv
medlem Ben Zyskiewicz saml.

Sekreterare var

utskottsråd Tiina Larvala.